

VASTUULLISUUS YLEISURHEILUSSA

Turvallinen toimintaympäristö

Urheilu tuottaa iloa ja positiivisia kokemuksia. Yksikään ei koe kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista käytöstä.

Tavoite:

Varmistamme, että urheilu tuottaa kaikille positiivisia kokemuksia. Pidämme lapset, nuoret ja aikuiset turvassa kiusaamiselta, häirinnältä ja muulta epäasialliselta käytökseltä. Varmistamme, että toimintamme ja olosuhteet ovat turvallisia. Urheilun toimintaympäristömme on terveyttä edistävä ja terveellisiin elämäntapoihin kannustava.

Toimenpiteet:

- **Luomme positiivisen ja kannustavan ilmapiirin, jossa jokainen kokee olevansa arvostettu.**
 - Korostamme kaikessa toiminnassamme tunne- ja vuorovaikutustaitojen tärkeyttä. Niitä käsitellään erityisesti 1-2- tason ohjaaja- ja valmentajakoulutuksissa. 1-tason koulutuksen tueksi on myös luotu *Taitoa ja tunnetta ohjaamiseen – Yleisurheilukoulun ohjaajan työkirja*.
 - Olemme luoneet yleisurheilukoulumalleja seurojen tueksi 7–12-vuotiaiden lapsien ja nuorten harjoitustoiminnan toteuttamiseen. Yleisurheilukoulutoiminnassa on pyrittävä samanaikaisesti kahteen päämäärään. Toinen on toiminnan tarkoituksesta tuleva perustehtävä eli asiatavoite. Se tarkoittaa liikunta- ja urheilutaitojen oppimista ja urheilullisuuden kasvattamista. Toinen päämäärä eli tunnetavoite sisältää ryhmän yhdessä tekemisen, liikunnan ilon ja kaverit. Molemmat tavoitteet ovat yhtä tärkeitä, sillä tunnetavoitteiden toteutuminen edesauttaa asiatavoitteiden saavuttamista. Mitä mukavampi osallistujalla on olla ryhmässä, sitä paremmat mahdollisuudet hänellä on oppia ja kasvaa sekä olla osana innostavaa ryhmää. Yleisurheilukoulun ohjaaja on avainasemassa näiden tavoitteiden saavuttamisen suhteen. Tukimateriaalina on mm. malliarvot, pelisäännöt sekä malliharjoitteita ja *Voitto Onninen*-lajiratoja lapsille sopivista ja mielekkäistä harjoitteista.
 - Olemme luoneet matalan kynnyksen seurakisamalleja seurojen tueksi, jossa kilpailemista voi harjoitella ja kokeilla turvallisesti. Monelle seurakisa on ensimmäinen kisakokemus.

- Olemme luoneet 13-vuotiaille ja nuoremmille lasten yleisurheilusäännöt. Periaate lapsiurheilussa on, että urheilu on leikkimielisempää ja ohjaavampaa kuin aikuisilla. Lasten säännöissä huomioidaan mm., että toiminnan tulee olla turvallisia ja tarkoituksenmukaisia, korostetaan reilun pelin periaatteita, tasapuolisuutta kaikille kilpailijoille, kannustaminen ja opastaminen on toimitsijoiden velvoite. Vältetään myös tuomitsemista, jollei virheestä ole hyötyä virheen tekijälle itselleen tai haittaa muille kilpailijoille.
- Olemme luoneet yleisurheilu.fi-sivustolle ohjeistuksen jäsenseurojemme tueksi, miten ennaltaehkäistä ja kitkeä epäasiallista käytöstä jäsenseurojen toiminnassa. Sivustolta löytyy myös aiheeseen liittyvää tukimateriaalia mm. *Lupa välittää ja lupa puuttua*-opasta.
- Informoimme jäsenseurojamme ja seuratoimijoitamme edellä mainituista asioista yleisurheilu.fi-nettisivustollamme sekä seura-, alue- ja nuorisotiedotteissamme.
- Informoimme jäsenseurojamme ja seuratoimijoitamme edellä mainituista asioista seurakoulutuksissamme, Tähtiseura-auditoinneilla sekä seurakohtaamisissa.
- Kannustamme jäsenseurojamme huomioimaan, kiittämään ja palkitsemaan vapaaehtoistoimijoihinsa. Olemme luoneet huomionosoitusjärjestelmän, jonka avulla on mahdollisuus palkita seura-, piiri- tai liittotason toiminnan tekijöitä.

Edistämme terveyttä urheilun toimintaympäristössämme ja kannustamme terveellisiin elämäntapoihin.

- Terveellisiin elämäntapoihin liittyviä asioita (mm. uni, ravinto, lepo) on mukana ohjaaja- ja valmentajakoulutuksissamme. Koulutusmateriaalina 1-tasolla on hyödynnetty mm. *Terve Urheilija*-ohjelman materiaaleja.
- Terveellisiin elämäntapoihin liittyvistä asioista (mm. uni, ravinto, lepo) pidetään leireillä luento- ja keskustelutilaisuuksia urheilijoille sekä heidän henkilökohtaisille valmentajilleen.
- Kannustamme seuroja pitämään vanhempainiltoja ja tietoisuuksia urheilijoille edellä mainituista asioista.
- Hyödynnämme lajimme huippu-urheilijoita viestinnässä positiivisina esimerkkeinä.
- Ymmärrämme oman esimerkin voiman.

• Selkeän toimintamallin luominen epäasiallisen käytöksen puuttumiseen

- Olemme luoneet *yleisohjeen jäsenseuroillemme toimintamallista häirintätapauksiin* (Mitä sitten, jos häirintää tapahtuu.)
- Olemme luoneet *SUL:n toimintaohjeen häirintätapauksiin*, jos henkilökuntaan kuuluva havaitsee häirintää tai tulee yhteydenotto jäsen seurastamme.
- Hyödynnämme *Et ole yksin*- sekä *Ilmoita urheilurikkomuksesta (ILMO)*-palvelujen asiantuntemusta. Teemme seuratoimijat tietoisiksi näistä palveluista ja velvoitamme heidät informoimaan näistä palveluista omilla seuroissaan.
- Perustamme *Urheilijapaneelin* toiminnan tueksi. Urheilijapaneeliin valitaan esikuviksi tunnettuja urheilijoitamme tekemään edellä mainitut palvelut tutuiksi sekä rohkaisemaan lapsia, nuoria ja aikuisia ilmoittamaan mahdollisesta häirinnästä.
- Informoimme jäsenseurojamme ja seuratoimijoitamme edellä mainituista asioista yleisurheilu.fi-sivustollamme sekä seura-, alue- ja nuorisotiedotteissamme.
- Informoimme jäsenseurojamme ja seuratoimijoitamme edellä mainituista asioista seurakoulutuksissamme, Tähtiseura-auditoinneilla sekä seurakohtaamisissa.
- Häirintätapauksissa SUL:n jäsenseurojen apuna toimii Seurapalvelujohtaja Tapio Rajamäki. tai hänen valtuuttamansa henkilö.

• Ohjaajien ja valmentajien toimiminen vastuullisesti

- Ohjaaja- ja valmentajakoulutuksien sisältöihin olemme liittäneet osiot vastuullisesta toiminnasta sekä epäasiallisesta käyttäytymisestä.
- Korostamme kaikessa toiminnassamme tunne- ja vuorovaikutustaitojen tärkeyttä. Niitä käsitellään erityisesti 1-2- tason ohjaaja- ja valmentajakoulutuksissa. 1-tason koulutuksen tueksi on myös luotu *Taitoa ja tunnetta ohjaamiseen – Yleisurheilukoulun ohjaajan työkirja*.

- Korostamme ohjaajien ja valmentajien vastuuta omasta sekä urheilijoiden toiminnasta. Korostamme myös esimerkin voimaa.
- Jokainen ohjaajamme, valmentajamme ja toimijamme suorittaa turvallisuuteen liittyvän verkkokoulutuksen.

• **Rikostaustatöiden selvittäminen seuratoiminnassa mukana olevilta**

- Olemme luoneet yleisurheilu.fi-sivustolle ohjeistuksen jäsenseurojemme tueksi rikostaustatöistä ja sen tilaamisesta työntekijöille ja vapaaehtoisille toimijoille.
- Kannustamme jäsenseurojamme luomaan omat käytänteet vapaaehtoistoiminnassa olevien suhteen. Suosittelemme rikostaustan selvittämistä myös vapaaehtoistoimijoilta.

• **Rakennamme käytännöt fyysisen turvallisuuden edistämiseen niin harjoituksissa, kilpailuissa kuin katsomoissa.**

- Olemme luoneet SUL:n kilpailutoimihenkilöille eettisen säännösten. Tämän koodiston tarkoituksena on kirjata näkyville ne arvot, joita SUL- tehtäviin nimettyjen toimijoiden on noudatettava tehtävässään. Kyse on puolueettomana asiantuntijana toimimisesta, jolloin mahdolliset eri sidonnaisuudet eivät voi vaikuttaa päätöksentekoon.
- Olemme luoneet kilpailunjärjestäjäkoulutuksen. Se sisältää yhtenäisen koulutuspaketin kilpailujen järjestäjille. Paketin sisältö on koottu alue- ja kansallisia kilpailuja ajatellen. Turvallisuutta käsitellään myös tuomarikoulutuksessa ja teknisen johtajan koulutuksessa.
- Olemme luoneet turvallisuusohjeet heittolajeihin, ohjeet moukarinheittöhäkin turvallisuuden mittaamiseen sekä välineisiin ja varusteisiin liittyviä ohjeistuksia.
- Olemme jakaneet jäsenseuroillemme Olympiakomitean laatiman *Yhdistyksen turvallisuusoppaan*. Yhdistyksen turvallisuusoppaan tarkoituksena on helpottaa erikokoisten tapahtumien järjestäjän suunnittelu- ja organisointityötä.
- Olemme laatineet ja päivittäneet jäsenseuroillemme *ohjeita ja suosituksia koronarajoituksiin liittyen*. Ne sisältävät harjoitus-, leiri- ja kilpailutoiminnassa huomioitavia asioita. Ohjeistukset ja suositukset ovat yleisurheilu.fi -sivustolla sekä niistä on tiedotettu SUL:n lähettämissä tiedotteissa sekä kerrottu seurakohtaamisissa.

Materiaaleja:

[Taitoa ja tunnetta ohjaamiseen-työkirja](#)

[Yleisurheilukoulu - Yleisurheilu.fi](#)

[Seurakisat - Yleisurheilu.fi](#)

[Lasten yleisurheilusäännöt](#)

[Vastuullisuus - Yleisurheilu.fi](#)

[Lupa välittää - lupa puuttua -opas](#)

[Terve urheilija](#)

[Yleisohje seuroille toimintamallista häirintätapauksiin](#)

[Et ole yksin -palvelu](#)

[Ilmoita urheilurikkomuksista \(ILMO\)-palvelu](#)

[Rikostaustaote ja sen tilaaminen](#)

[Rikostaustaotteen tilaaminen](#)

[Toimintaohje: lasten turvallisuutta edistävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan](#)

[SUL-nimettyjen-toimijoiden-eettinen-koodisto.pdf \(yleisurheilu.fi\)](#)

[Teknisen johtajan manuaali](#)

[Turvallisuusohjeita heittolajeihin](#)

[moukarinheittohakin_turvallisuuden_mittaaminen.pdf \(yleisurheilu.fi\)](#)

[Yhdistyksen turvallisuusopas- turvallisia liikuntapalveluja ja yleisötapahtumia](#)

[Koronavirus: SUL:n ohjeet harjoituksiin ja kisoihin, ohjeita seuratyönantajalle](#)